

Sygn. akt IV CNP 65/16

POSTANOWIENIE

Dnia 8 maja 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie ze skargi powoda
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w S.
z dnia 10 marca 2015 r., sygn. akt V Ca (...),
w sprawie z powództwa A. J.
przeciwko P. Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.
o zapłatę
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 8 maja 2017 r.,

1. odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania;

2. zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 1200 (jeden tysiąc dwieście) zł, tytułem kosztów postępowania wywołanego skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia.

UZASADNIENIE

Powód A. J. w pozwie skierowanym przeciwko P. S.A. w W. domagał się zasądzenia kwoty 33 016,49 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 stycznia 2013 r., jako różnicy pomiędzy należnym mu odszkodowaniem za szkodę w wysokości 59 098,66 zł powstałą w jego pojeździe, której sprawca miał wykupioną u strony pozwanej polisę OC, a kwotą wypłaconą przez stronę pozwaną po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego (16 928,87 + 9 153,30 zł). Kwota

59 098,66 zł według twierdzeń powoda miała odpowiadać kosztom naprawy samochodu przy użyciu części zamiennych oryginalnych.

Wyrokiem z dnia 9 grudnia 2014 r., Sąd Rejonowy w W. zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 24 445 zł, z ustawowymi odsetkami od daty wyroku, a w pozostałej części powództwo oddalił. Na podstawie dowodu z opinii biegłego sądowego ustalił, iż koszt naprawy uszkodzonego pojazdu z uwzględnieniem dostępnych na rynku części zamiennych o porównywalnej jakości do jakości części zamiennych oryginalnych, przy przyjęciu średnich stawek roboczogodzin, wyniósł 50 527,48 zł, natomiast koszt naprawy przy użyciu części zamiennych oryginalnych wyniósłby 55 767,55 zł. Do wyliczenia odszkodowania Sąd Rejonowy przyjął koszt naprawy z uwzględnieniem dostępnych na rynku części zamiennych o porównywalnej jakości do jakości części zamiennych oryginalnych i średnich stawek roboczogodzin.

W apelacji powód zaskarżył wyrok Sądu pierwszej instancji w zakresie, w jakim zostało oddalone jego powództwo. Zarzucił m.in. naruszenie art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, przez ich niezastosowanie, które skutkowało błędnym przyjęciem przez Sąd pierwszej instancji początkowego terminu naliczania ustawowych odsetek od dnia wydania wyroku, zamiast od dnia 3 stycznia 2013 r.

Wyrokiem z dnia 10 marca 2015 r., Sąd Okręgowy w S. (sygn. akt V Ca (...)) oddalił apelację powoda.

Odnosząc się do tego zarzutu powoda, Sąd drugiej instancji wyjaśnił, iż strona pozwana po zgłoszeniu przez powoda szkody podjęła działania mające na celu ustalenie wysokości odszkodowania, jak też wypłaciła bez nieuzasadnionej zwłoki niesporną część roszczenia, zaś z uwagi na nie przedstawienie przez powoda jakichkolwiek dokumentów potwierdzających poniesione koszty naprawy pojazdu, ustalenie wysokości odszkodowania możliwe było dopiero po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, a zatem ustalenie wysokości odszkodowania zależało od toczącego się postępowania sądowego.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, powód zakwestionował wyrok Sądu Okręgowego w zakresie, w

jakim oddalił jego apelację co do kwoty 6 146,75 zł, odpowiadającej kwocie skapitalizowanych ustawowych odsetek od zasądzonej kwoty odszkodowania, tj. od kwoty 24 445 zł za okres od dnia 3 stycznia 2013 r. do dnia 9 grudnia 2014 r. i domagał się w tej części stwierdzenia niezgodności z prawem tego wyroku.

Skargę oparł na naruszeniu prawa materialnego, tj. art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, wskutek jego niezastosowania.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 19 grudnia 2012 r. przesłał stronie pozwanej kosztorys naprawy z dnia 8 grudnia 2012 r., a zatem w świetle art. 14 ust. 2 cyt. ustawy miała ona 14 dni na wypłatę reszty odszkodowania. Natomiast poszkodowany nie był obowiązany do przedłożenia faktur naprawy pojazdu, gdyż to ubezpieczyciel ustala wysokość szkody likwidując ją i określając jej wysokość, co nie jest trudne mając na względzie system A..

W odpowiedzi na skargę strona pozwana wniosła o jej oddalenie z zasądzeniem kosztów postępowania.

W uzasadnieniu podniosła, że powód nie przedstawił żadnych dowodów na okoliczność wysokości kosztów rzeczywiście poniesionych na naprawę pojazdu, bowiem naprawił go sam przy użyciu narzędzi i sprzętu swojego pracodawcy, za co nie płacił, a części zamienne kupował w różnych miejscach, w tym na giełdzie i przez internet. Dlatego niezbędne stało się oszacowanie wysokości szkody.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia. Jej celem jest uzyskanie prejudykatu umożliwiającego dochodzenie roszczeń odszkodowawczych za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem wykonywanie władzy publicznej (art. 417¹ § 2 k.c.).

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego niezgodność z prawem orzeczenia rodząca odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty. Orzeczenie niezgodne z prawem to orzeczenie niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo wydane w wyniku szczególnie

rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawnej. Tylko w takim przypadku orzeczeniu sądu można przypisać cechy bezprawności. Istotą władzy sądowniczej jest orzekanie w warunkach niezawisłości, w sposób bezstronny, zależny nie tylko od obowiązujących ustaw, ale także od wewnętrznego przekonania sędziego oraz jego swobody w ocenie praw i faktów stanowiących przedmiot sporu. Treść orzeczenia jak wspomniano wyżej zależy również od wyników wykładni, które mogą być różne, w zależności od jej przedmiotu, i przyjętych metod. W związku z tym może istnieć wiele możliwych interpretacji, a sam fakt wykładni z natury rzeczy cechuje subiektywizm (zob. uzasadnienia do wyroków Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2006 r. I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35, z dnia 31 marca 2006 r. IV CNP 25/05, OSNC, nr 1, poz. 17, z dnia 17 maja 2006 r., I CNP 14/06 nie publ., z dnia 13 maja 2009 r. IV CNP 122/08, nie publ, z dnia 3 czerwca 2009 r. IV CNP 116/08 nie publ.).

Celem wstępnej selekcji w odniesieniu do tego rodzaju środka, przewidzianej w art. 424⁹ k.p.c., jest wyeliminowanie skarg oczywiście bezzasadnych, które bez konieczności wnikliwej analizy prawnej powinny być oddalone. Oczywiście bezzasadność skargi, jako kryterium dozwolonego wyłączenia zachodzi, gdy powołane podstawy skargi już przy pierwszej ocenie pokazują, że faktycznie nie ma możliwości ich uwzględnienia, ponieważ nie miały miejsca, albo nie mogły mieć wpływu na kształt orzeczenia. Nie ma zatem potrzeby prowadzenia szerokiej analizy prawnej i dokonywania pogłębionego badania trafności zaskarżonego orzeczenia, w odniesieniu do zastosowania prawa i jego wykładni. Ocena zasadności skargi polega na antycypowaniu niejako roli sądu, który orzekałby co do istoty sprawy z powództwa skarżącego o wynagrodzenie szkody wyrządzonej wydaniem prawomocnego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2015 r., V CNP 57/14, nie publ.).

W sytuacji, gdy z bezpośredniego oglądu sprawy wynika, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia byłaby oddalona, trzeba przyjąć, że jest ona oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 424⁹ k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 2014 r., I BP 10/13, nie publ.).

Wniesiona przez powoda skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest oczywiście bezzasadna.

Zgodnie z art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (j. t. Dz. U. z 2016 r., poz. 2060, ze zm.), zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego zawiadomienia o szkodzie. W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie powyższym, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego.

Z powyższego przepisu wynika więc, iż w określonych okolicznościach faktycznych ustalenie wysokości szkody może zależeć od toczącego się w tej materii postępowania cywilnego, co będzie miało znaczenie dla powstania terminu płatności świadczenia przez ubezpieczyciela. W sprawie, której dotyczy skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku nie było sporu co do zasady odpowiedzialności strony pozwanej, lecz w zakresie części wysokości świadczenia, bowiem kwotę 26 082,17 zł strona pozwana wypłaciła po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego. Powód nie zdecydował się na naprawę pojazdu w autoryzowanym serwisie przy użyciu oryginalnych części, a zatem przyjęcie przez sądy obu instancji - nie kwestionowanego przez niego - kosztu naprawy uszkodzonego pojazdu z uwzględnieniem dostępnych na rynku części zamiennych o porównywalnej jakości do jakości części zamiennych oryginalnych, przy przyjęciu średnich stawek roboczogodzin było zasadne. Według zeznań powoda (k. 166/2) naprawę samochodu wykonał sam w warsztacie, w którym pracuje, używając części zamiennych nowych, jak i używanych. Nie przedstawił jednak ani w postępowaniu likwidacyjnym, ani sądowym dokumentów ich zakupu. O ustaleniu przez Sąd ostatecznej wysokości kosztów naprawy zadecydowała więc opinia biegłego sądowego. Ma rację powód, iż strona pozwana

jako profesjonalny uczestnik obrotu gospodarczego w zakresie ubezpieczeń, dysponuje określonym potencjałem osobowym i materiałowym, umożliwiającym jej czynienie ustaleń co do wysokości polegającej likwidacji szkody. Niemniej jednak określenie, czy dane części zamiennie są porównywalnej jakości do jakości części zamiennych oryginalnych, ma charakter ocenny i nie oznacza, że opinie w tej materii rzeczoznawców będą w pełni zbieżne. W postępowaniu likwidacyjnym także poszkodowany jest obowiązany do współdziałania z ubezpieczycielem w celu ustalenia wysokości szkody. Powód nie przedstawił w postępowaniu likwidacyjnym dokumentów dotyczących zakupu części zamiennych. Domagał się rozliczenia szkody, tak jakby została dokonana w autoryzowanym serwisie przy użyciu oryginalnych części zamiennych. Przedstawienie dokumentów zakupu części zamiennych oryginalnych i nieoryginalnych o jakości zbliżonej do jakości części zamiennych oryginalnych pozwoliłoby na ustalenie ich faktycznej wartości już na etapie postępowania likwidacyjnego.

W tych okolicznościach nie można uznać, iż Sąd Okręgowy dopuścił się kwalifikowanego naruszenia wskazanego w skardze prawa materialnego. Ponadto zwrócić też uwagę należy, iż z opinii biegłego sądowego wynika, że wysokość kosztów naprawy została określona według cen z daty jej wydania, tj. z lipca 2014 r. (k. 95 i n.), a nie z daty powstania szkody w pojeździe, czyli z października 2012 r. W związku z tym, przyjęcie zasady, że szkodę ustala się według cen z daty orzekania o odszkodowaniu powoduje, że wierzyciel nie ponosi negatywnych skutków spadku wartości pieniądza w okresie od wymagalności zobowiązania do orzekania o obowiązku zapłaty przez dłużnika i w konsekwencji jego szkoda podlega całkowitemu zaspokojeniu. Zasądzenie odsetek ustawowych od odszkodowania ustalonego według cen obowiązujących w chwili wyrokowania za okres poprzedzający tę datę prowadziłoby do podwójnej kompensacji tego samego uszczerbku majątkowego, doznanego przez poszkodowanego wskutek spadku siły nabywczej pieniądza (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 października 2015 r., V CSK 708/14, nie publ.). Powód w skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku nie wskazuje, że koszt likwidacji szkody według cen z daty wyrządzenia szkody byłby taki sam, jak według cen z daty wyrokowania.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁹ k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c., art. 424¹² k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 1 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej - § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 5 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015, poz. 1804, ze zm.) w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2016, poz. 1667).

aj